

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ : Λυσίου, ὑπὲρ Μαντιθέου 4-5 §

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. Καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να δηλωθεῖ ἂν οἱ παρακάτω φράσεις εἶναι ὀρθές καὶ ἡ ἀπάντησή σας να τεκμηριωθεῖ με ἀναφορές ἀπὸ το κείμενο :

- ❖ **Ο πατέρας του Μαντίθεου τὸν εἶχε στείλει στον Σάτυρο στον Πόντο.**
- ❖ **Ο Μαντίθεος βρισκόταν στην πόλη ὅταν γκρεμίστηκαν τα μακρὰ τεῖχη.**
- ❖ **Ο Μαντίθεος δεν ἐπιθυμοῦσε να μετέχει στο πολίτευμα των Τριάκοντα.**
- ❖ **Οι Τριάκοντα κατὰ την πτώση τους ἐμπιστεύονταν ὁποιονδήποτε πολίτη.**

Μονάδες 10

B1. Ο Μαντίθεος, δεδομένης της κατηγορίας του για ανάμιξη στο πολίτευμα των Τριάκοντα, υπερασπίζεται τον εαυτό του και αντικρούει το κατηγορητήριο. Με ποιιά επιχειρήματα τό κάνει αυτό στο αρχαίο κείμενο;

Μονάδες 15

B2. Τί επικράτησε στην Αθήνα κατά την πτώση των Τριάκοντα βάσει του αρχαίου κειμένου και του παρακάτω αποσπάσματος; Να λάβετε υπ' όψιν σας και ιστορικά δεδομένα που γνωρίζετε.

«γιατί εμείς οι ολιγαρχικοί δεν κρίναμε άξιο να τιμούμε αυτούς που ευεργετούσαν τον λαό, αλλά διορίζαμε σε τιμητικές θέσεις αυτούς που σάς έκαναν μεγάλο κακό, επειδή τούς εμπιστευόμασταν»¹.

Μονάδες 15

B3. Να διευκρινίσετε αν οι κάτωθι προτάσεις είναι ορθές ή όχι :

- ❖ Η ρητορική τέχνη δεν έχει σχέση με το έμφυτο τάλαντο των ανθρώπων.
- ❖ Εκπρόσωπος της ρητορικής τέχνης στην Αθήνα ήταν ο Πλάτωνας και πολέμιος ο Ισοκράτης.
- ❖ Οι συμβουλευτικοί λόγοι εκφωνούνταν στην Εκκλησία του Δήμου.
- ❖ Κύριος εκπρόσωπος των δικανικών λόγων ήταν ο Δημοσθένης.
- ❖ Η “πίστις” των ρητορικών λόγων διακρίνεται στις έντεχνες και άτεχνες αποδείξεις.

Μονάδες 10

B4α. Ένα ομόρριζο της νέας ελληνικής για τις παρακάτω λέξεις του κειμένου : *διαιτησομένους, μεθισταμένης, άφιγμένους, έξαμαρτάνουσιν.*

Μονάδες 4

¹ Λυσίου, Δήμου καταλύσεως άπολογία 13

B4β. Να ενώσετε τους αριθμούς με τα γράμματα βάσει ετυμολογίας :

1. πατήρ	α. εικάζω
2. καθαιρουμένων	β. αλλοτρίωση
3. μεθισταμένης	γ. γνώμονας
4. εϊκός	δ. καθαίρεση
5. αλλοτριών	ε. μετάσταση
6. γνώμην	στ. πατροκτόνος

Μονάδες 6

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ : Ξενοφῶντος, Κύρου ἀνάβασις.

Ἡ δίκαιη ἀντιμετώπιση τοῦ Κύρου πρὸς τοὺς στρατιώτες του.

Στο ἀπόσπασμα αὐτὸ ἀπὸ τὸ ἔργο Κύρου Ἀνάβασις τοῦ Ξενοφῶντος διαβλέπουμε τὴν ἀγαθὴ διάθεση τοῦ Κύρου πρὸς τοὺς συμμάχους του, θεωρώντας τοὺς φίλους καὶ ὄχι υπηκόους του, στοιχειοθετώντας τὰ καλὰ που μέχρι τώρα τοὺς προσέφερε, ἀλλὰ καὶ τὰ καλὰ που θα προσφέρει ὅταν πια τελειώσει ἡ ἐκστρατεία.

Συγκαλέσας οὖν τοὺς στρατηγοὺς ὁ Κύρος πρῶτον μὲν αὐτοὺς ἀπέκρυπτεν τὴν λύπην, ἔπειτα διηγείτο αὐτοῖς ὅσα ἀγαθὰ αὐτοὺς εἰργάσατο· ἤρξατο δὲ τοὺς λόγους ᾧδε· ἄνδρες φίλοι, οἱ μὲν τύραννοι μισθοῦ φύλακας ἔχουσιν· οὗτοι δὲ πολλάκις ἀντιποιοῦνται τῆς ἀρχῆς. Ἐγὼ δὲ φίλους μὲν καλῶ καὶ στρατηγοὺς ἀπέδειξα, οὔποτε δ' ἑμαυτὸν δεσπότην ἐποίησα. Οὐδένα ἀπεστέρησα τὸν μισθόν· αἰεὶ γὰρ ἐπυνθανόμην ὑμῶν τὰ ἄριστα τῷ πολέμῳ, ὑμεῖς δὲ ταῦτα ἐδιδάσκετέ με. Εἰ δὲ καὶ κακὸν τι ἐγένετο, ὑμᾶς ἀπέλυσα τῆς αἰτίας καὶ οὐ τινα ἐδίωξα δειλίας. Εἰ δὲ καὶ ἀγαθόν τι, ὑμᾶς ἠὺδαιμόνισα τῆς ἀρετῆς. Εἰ

δὲ καὶ πόλιν τινα ἡρημώσατε τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀγαθῶν, συγγνώμην ὑμῖν ἔσχον. Ὅτε δὲ ἐπιτηδείων ἐδεῖσθε, μετεδίδουν ὑμῖν αὐτῶν. Νῦν δὲ ὑπισχνοῦμαι καὶ ἄθλα τοῖς ἀρίστοις ὑμῶν. Ἔτι δὲ λέγω ὑμῖν καὶ τοῦτο· οὐποτε ἀλλάξομαι τὴν ὑμετέραν φιλίαν καὶ εὐνοίαν τῆς πάσης Ἀσίας. Ἐπειδὴν δὲ ἡ στρατεία λήξη, δώσω τοῖς βουλομένοις ὑμῶν καὶ γῆν καλὴν ἐργάζεσθαι καὶ τὴν ἐμὴν εὐνοίαν ἐπιδείξω ὑμῖν καὶ οὐ τι φθονήσω τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐδαιμονίας.

ἐργάζομαι : προξενῶ, προσφέρω. / **ἄρχομαί τινος** : αρχίζω κάτι. / **ἔχω τινός τινα** : παίρνω ἓνα μέρος ἀπὸ κάποιον. / **πυνθάνομαι** : πληροφοροῦμαι. / **ἀποδείκνυμί τινά τι(να)** : διορίζω κάποιον ὡς.... / **ἔχω τινί τι** : προσφέρω, δίνω σε κάποιον κάτι. / **τὸ ἄθλον** : τὸ βραβεῖο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να αποδοθεῖ ἀπὸ το παραπάνω κείμενο ἡ μετάφραση τοῦ ἀποσπάσματος : « ἄνδρες φίλοι, οἱ μὲν τύραννοι μισθοῦ φύλακας ἔχουσιν ὑπισχνοῦμαι καὶ ἄθλα τοῖς ἀρίστοις ὑμῶν. ».

Μονάδες 10

A2. Μέσα στο ἀπόσπασμα που σὰς δόθηκε ὁ Κύρος ἀντιπαραβάλλει τὸν εαυτό του με τοὺς τυράννους. Σε ποῖο σημεῖο ἀκριβῶς αὐτὸ γίνεται καὶ πῶς το στοιχειοθετεῖ ὁ ἴδιος ὁ Κύρος;

Μονάδες 10

B1α. Να δοθοῦν οἱ ὑπόλοιποι βαθμοὶ παραθέσεως τῶν κάτωθι τύπων τοῦ κειμένου : **πρῶτον, φίλοι, κακὸν, καλὴν, τοῖς ἀρίστοις.**

θετικός βαθμός	συγκριτικός βαθμός	υπερθετικός βαθμός

Μονάδες 5

B1β. Να δοθεί το γ' ενικό οριστικής ενεστώτα και γ' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα, στον ίδιο χρόνο, των κάτωθι ρηματικών τύπων του κειμένου : *συγκαλέσας, ηϋδαιμόνισα, ήρημώσατε, έδεισθε, λήξη.*

γ' ενικό οριστικής	γ' πληθυντικό υποτακτικής

Μονάδες 5

B2α. Να βρεθούν τα αντικείμενα όλων των ρηματικών τύπων του κάτωθι αποσπάσματος του κειμένου : «Εἰ δὲ καὶ πόλιν τινα ἠρημώσατε τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀγαθῶν, συγγνώμην ὑμῖν ἔσχον. Ὅτε δὲ ἐπιτηδεῖων ἐδείσθε, μετεδίδουν ὑμῖν αὐτῶν. Νῦν δὲ ὑπισχνούμαι καὶ ἄθλα τοῖς ἀρίστοις ὑμῶν. Ἔτι δὲ λέγω ὑμῖν καὶ τοῦτο· οὐποτε ἀλλάξομαι τὴν ὑμετέραν φιλίαν καὶ εὐνοίαν τῆς πάσης Ἀσίας. Ἐπειδὴν δὲ ἡ στρατεία λήξη, δώσω τοῖς βουλομένοις ὑμῶν καὶ γῆν καλὴν ἐργάζεσθαι καὶ τὴν ἐμὴν εὐνοίαν ἐπιδείξω ὑμῖν καὶ οὐ τι φθονήσω τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς εὐδαιμονίας.».

Μονάδες 7

B2β. Να αναγνωριστούν οι υποθετικοί λόγοι στο ίδιο απόσπασμα από το κείμενο: «Εἰ δὲ καὶ πόλιν τινα ἠρημώσατε τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀγαθῶν, συγγνώμην ὑμῖν ἔσχον. Ὅτε δὲ ἐπιτηδεῖων ἐδείσθε, μετεδίδουν ὑμῖν αὐτῶν. Νῦν δὲ ὑπισχνούμαι καὶ ἄθλα τοῖς ἀρίστοις ὑμῶν. Ἔτι δὲ λέγω ὑμῖν καὶ τοῦτο· οὐποτε ἀλλάξομαι τὴν ὑμετέραν φιλίαν καὶ εὐνοίαν τῆς πάσης Ἀσίας. Ἐπειδὴν δὲ ἡ στρατεία λήξη, δώσω τοῖς βουλομένοις ὑμῶν καὶ γῆν καλὴν ἐργάζεσθαι καὶ τὴν ἐμὴν εὐνοίαν ἐπιδείξω ὑμῖν καὶ οὐ τι φθονήσω τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς εὐδαιμονίας.».

Μονάδες 3